

Марія Антоневська

ЧИ МОЯ ЦЕ ВИНА, ЩО ІНАКША Я?

Культурно-мистецька фундація «DUSHA|UA»,
Київський театр опери і балету
для дітей та юнацтва

«Піночкія» за Карлом Коллоді

Мюзикл

Номінація «За найкращу музичну виставу
в жанрі опери/оперети/мюзиклу»

Шортліст VI фестивалю-премії «ГРА»

Юлія ЩУКІНА

Протягом мало не століття сценами радянських, а потім вже й українських театрів для дітей та юнацтва і театрів ляльок стрибали вкрадені Олексієм Толстим персонажі казки Карло Коллоді на чолі з Буратіно. Аж от у вересні 2023 року на сцені Київської опери, з усією повагою українського театру до міжнародного авторського права, народилася «Піночкія» – мюзикл лібретиста Дмитра Тодорюка й композитора Бориса Севастьянова.

Вистава режисера-постановника Віталія Пальчикова має подвійне кодування: малеча впізнає знайомих за мультфільмами та кіно персонажів, а їхні батьки – сенси, підтексти і ремінісценції таких класичних казок, як «Лускунчик» і навіть таких метатекстів світового театру, як «Фауст». Головна відмінність мюзиклу від казки-прототипу – головний герой Коллоді став героїнею.

Музика Бориса Севастьянова у виконанні оркестру під орудою Євгена Воронка дарує відчуття повного щастя. Хіт заступає хіт. Тому діти й не можуть всидіти – вистрибують із рядів у прохід, щоб повторювати рухи артистів балету та солістів-вокалістів (хореограф-постановник Дарія Возняковська).

Композитор має хист мелодиста й володіє архітектонікою музично-сценічного твору, здатного захопити аудиторію. Від першого номера зі стрімкими танцювальними ритмами – до епічного фіналу за участі всіх виконавців. Змістовність, висока літературна якість вокальних текстів і музика перебувають у гармонії. У драматургії поєднуються запальні ритмічні та роздумливо-драматичні номери, а темперамент – із глибиною.

Марія Антоневська, Юрій Годо

Музика «Піноккі» уникла «загальних місць». Здається, саме тому, що на початку другої дії в оркестрі запановує штиль перед традиційним «дев'ятигодинним бродвейським хітом», у цій частині сценічна дія провисає.

Музична драматургія виписана з любов'ю до персонажів – у кожного соліста є свій зоряний час. Олександр Киреев у ролі Кара-Босса не носить накладну триметрову бороду, бо мертвотна сила його персонажа має сучасний вигляд. Він – продюсер Карабосоленду, світу несмаку в анілінових кольорах. Коломбіна у виконанні Яни Іларіонової – не переможно жіночна, бо єдина, дівчинка з блакитним волоссям, а озброєна гірким досвідом попередниці Піноккі по шоубізнесу з виснажливим графіком турне країнами третього світу. Є свої людські та лицедійські драми в нетипово статного Арлекіна Сергія Макієнка та не меланхолійного, а гострого і рвучкого П'єро Віталія Іванова.

**ГОЛОС СОЛІСТКИ ВПЕВНО
ЗВУЧИТЬ І В АЛЬТОВОМУ ДІАПАЗОНІ,
І В ЛІРИЧНОМУ СОПРАНО**

Як і заведено у мюзиклі, виконавиця головної ролі Марія Антоневська не лише співає, а й танцює та спритно пересувається двоповерховою конструкцією (сценограф Данило Василенко). Вона постає у виставі в трьох іпостасях: у прологу – різка за вдачею Нетерпляча Душа, роз'ятрена складними процесами самоідентифікації та сенсу буття; Піноккія, чиє тіло зіткане з прожилок кори дерева, а ніс – качиний

дзьоб (художник-костюмер Дмитро Курята) та життєрадісна Дівчинка у фіналі.

Солістка Київської опери демонструє широкодіапазонний голос. По-джазовому гнучкий у переходах, він упевнено звучить і в альтовому діапазоні, і в теситурі ліричного сопрано. «Піноккія» – не lovestory. Її найщемкіші поетичні рядки та найсвітліша мелодія адресовані родині в залі. Тому двічі – під час знайомства творця із творінням та після повернення блудної доньки – лунає дует Піноккі та її батька-тєслі Джембетто, якого втілив Євген Бічасний:

*Яка ж це радість,
коли вдома хтось тебе чекає.
Самотня старість вже поріг твій оминає.
Яке ж це щастя
на землі для когось жити.
Навчати, захищати і любити.*

Образ Піноккі, очевидно, надихає виконавицю. На порушення всіх стереотипів він змушує її у виставі для родинного перегляду підключати роботу душі й потрапляти в тонкі канали публічної акторської сповіді. Це втілюється у красивій і драматичній арії Піноккі (той самий «дев'ятигодинний хіт»!) Можливо, саме ця несподівана драматургія дитячого мюзиклу й робить виставу хвилюючою й надихаючою для дорослих.

Приваблює не повова реалізація прадавнього парадокса: дерев'яна лялька виявляється живішою за всіх живих. Посеред них, застиглих, як манекени, вона намагається відшукати відповіді на гамлетівські питання на кшталт «хто придумав цю гру?». Вона страждає від роздвоєності й прагне визначитися в тому, що є людиною. І фактично вже цим стверджує свою одухотвореність.

*Відгукуються слова центральної арії:
Хочеш бути собою – пливи проти течії.
Щоб відчуті політ,
крила твої повинні бути обпечені...
Чи моя це вина, що інакша я,
зовсім інша я,
Нетерпляча душа.*

«Піноккія» – оригінальна українська версія всесвітньо відомого італійського сюжету й дуже близька до бродвейського мюзиклу. Так-так, у серці столичного Подолу.

Фото: Вадим ГНІДАШ